

ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Είς τὴν σειρὰν τῶν μηνυμάτων, τὰ ὅποια λαμβάνονται εἰς τὸ γραφεῖον τῶν «Ἀκτίων» ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἔρχονται νὰ προστεθοῦν καὶ τὰ κατωτέρω δημοσευόμενα, προερχόμενα ἀπὸ διακεκριμένους Ἀμερικανὸς ἐπιστήμονας. Μαζὶ μὲ τὰς προηγουμένας αἱ νέαι αὗται ἐκδηλώσεις δεικνύουν τὴν ζωντανὴν συμμετοχὴν τῶν ἐγκυροτέρων ἐκπροσώπων τῆς συγχρόνου ἰστορίας εἰς ὅ,τι ἐγγενεστερον διαθίτει ἡ ἀνθρωπότης, δηλ. τὸν χριστιανικὸν πολιτισμόν. Ὁ ἀναγνώστης τῶν «Ἀκτίων», μὲ τὴν σειρὰν τῶν μηνυμάτων τούτων ἔχει συγχρόνως τὴν εὐκαιρίαν μιᾶς γνωριμίας μὲ τὰ μεγαλύτερα ὄνόματα τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης καὶ καθ' ὅλου διανοήσεως.

«Ἐμελέτησα μετὰ προσοχῆς τοὺς δύο τόμους τῆς εἰσαγωγικῆς μελέτης ὑπὸ τὸν τίτλον «Πρὸς ἓνα χριστιανικὸν πολιτισμόν». Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω εἰς τὴν κίνησιν αὐτὴν τὰς καλυτέρας εὐχάς μου. Εἶναι θαυμαστόν, ὅτι ἡ ἀνατολικὴ μερὶς τοῦ ἀρχαίου κλασικοῦ πολιτισμοῦ ἐνεφανίσθη μὲ μίαν τοιαύτην κίνησιν ὡς ἡ προκειμένη, ὅπως ἔκαμε καὶ εἰς τὸ παρελθὸν μὲ τὰς κινήσεις αἱ ὁποῖαι ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀναβίωσιν τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Ἐννοῶ μὲ αὐτό, ὡς εἶκόσ, τὴν κίνησιν ἢ ὁποῖα τελικῶς ὠδήγησεν εἰς τὴν κώδικοποίησιν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Δικαίου ὑπὸ χριστιανικὴν ἐπίδρασιν, ὅπως αὕτη καταφαίνεται ἀπὸ τὴν νομοθετικὴν ἐργασίαν τῶν περὶ τὸν Ἰουστινιανόν.

Πιστεύω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπτυχθῇ καὶ πάλιν ἓνας χριστιανικὸς πολιτισμὸς ὁ ὁποῖος θὰ περικλείη ὅλα τὰ κύρια διδάγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ προσηρμοσμένα εἰς τὰς νέας περὶ κοινωνίας ἀντιλήψεις τῆς ἐποχῆς μας. Πιστεύω ὅτι αὐτὸ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, ὅταν ἔγραφε τὴν «Πόλιν τοῦ Θεοῦ» εἰς τὴν ὁποῖαν συζητεῖ τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου. "Ἡξευρε τότε, ὅτι πολλοὶ διανοούμενοι ἐφρόνουν ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἦτο πολὺ ἀρχαιότερος ἀπὸ τὰς πέντε χιλιάδας ἐτῶν αἱ ὁποῖαι μνημονεύονται εἰς τὰς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ χρονολογίας. Εἰς αὐτὸ ἤχθη παρατηρήσας, ὅτι ὁ καταμετρητὸς χρόνος ἤρχισε μόνον εἰς τὸ τέλος τῶν «ἐπτὰ ἡμερῶν» τῆς Δημιουργίας καὶ ὅτι αὗται θὰ ἤμπορούσαν νὰ εἶναι, πιθανῶς, τμήματα μεγάλων

χρονικῶν περιόδων. Δὲν ἤξεύρω ἔάν εἶμαι ἀρκούντως σαφής, ἀλλὰ ἐννοῶ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ὡς σύστημα ἀξιών διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἄχρονος καὶ εἶναι τόνσον ἀναγκαῖος τῶρα ὅσον ἦτο πάντοτε. Ὑποστηρίζω θερμῶς τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν σας, ἢ ὁποῖα ἐνισχύει τὴν ἀναζωπύρωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὸν ταλαιπωρημένον αὐτὸν κόσμον.

Ἐνα ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐπιθυμῶ ἰδιαιτέρως νὰ ἐπαινέσω, εἶναι ἡ διασπῆς καὶ δυνατὴ ἐκτίμησις τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας, ποὺ δίδετε εἰς τὴν ἐργασίαν σας. Ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ χριστιανικὴ μορφή της εἶναι θεμελιώδεις διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὸν κόσμον. Ἐδῶ πάλιν ἀκολουθεῖτε τὰ ἴχνη τοῦ Βυζαντίου εἰς τὰ ὁποῖα τὸ πρῶτον προσδευτικὸν κίνημα μετὰ τὴν μεγάλην πτώσιν τῆς ἀρχαίας Ρώμης, ἦτο, κατὰ τὴν γνώμην μου, αὐτὴ ἢ ἐπανεμφάνισις τῶν οἰκογενειακῶν ἀξιών αἱ ὁποῖαι ἐτονίσθησαν εἰς τὰς Νεαρὰς τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Ἡ ἰδιότης μου ὡς ἐρευνητοῦ τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς οἰκογενειακῆς κοινωνιολογίας μὲ φέρει εἰς τὸ νὰ τονίσω τὸ σημεῖον αὐτό. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι μὲ αὐτὸ ὑπερτιμῶ τὴν ἀξίαν τοῦ σημείου τούτου. Διότι ἡ νέα ἀνακωδικοποίησις τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας εἰς τὸν κώδικα αὐτὸν τῶν ἐτῶν 525-40 ἦτο κάτι τὸ ὁποῖον εἶχεν ἢ Ἀνατολὴ καὶ τὸ ὁποῖον ὅμως ἢ μεμακρυσμένη Δύσις ἐπί τινος ἑκατονταετίας δὲν εἶχεν ἀποκτήσει. Κατὰ τὴν γνώμην μου, αὐτὴ ἢ ἐκ νέου ὀργάνωσις τῆς χριστιανικῆς οἰκογενείας, ἐξη-

γεί τὴν ταχείαν ἀνεγέννησιν τοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὸ Βυζάντιον».

Μὲ εἰλικρινεῖς θερμὰς εὐχὰς
Carle C. Zimmermann

Καθηγητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον
τοῦ Harvard

Πανεπιστήμιον Χάρβαρντ
Τμῆμα κοινωνικῶν σχέσεων.

«Ἦτο εὐγενὲς ἐκ μέρους σας τὸ ὅτι μοῦ ἐδώσατε πρὸς μελέτην τὸ «Πρὸς ἓνα χριστιανικὸν πολιτισμόν», τὸ ὁποῖον ἐξέδωσε ἡ «Χριστιανικὴ Ἑνωσις Ἐπιστημόνων» τῆς Ἑλλάδος. Μαζὺ μὲ τὴν «Διακήρυξιν» μοῦ φαίνονται ἄκρως ἐνδιαφέροντα ἔγγραφα. Ἐὰν ἡ πρόσκλησις πρὸς μίαν χριστιανικὴν δρᾶσιν εἶχε προσεχθῆ ἀπὸ τοὺς διανοούμενους ὄλων τῶν χωρῶν, θὰ εἶχομεν μίαν πλήμμυραν δυνάμεων ἡ ὁποία θὰ κατέπνιγε τὰς ἀνησυχίας καὶ τὰς ἀρνήσεις τῆς ἐποχῆς μας.

Εὐρίσκω ἐξαιρετικῶς σημαντικὸν τὸ γεγονός ὅτι ἡ ἀναζωογόνησις αὐτὴ ἐπρόκειτο νὰ ἐκπηγάσῃ ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, τὴν χώραν εἰς τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ἡ φιλοσοφία καὶ ὅπου αἱ παγκόσμιοι παραδόσεις τῆς ἱστορίας τοῦ Χριστιανισμοῦ διετηρήθησαν τόσο καλὰ. Ἡ ταλαιπωρία τῆς πατρίδος

σας, ἐν συνδυασμῶ μὲ τὰς παραδόσεις τῆς ἡνοιξε τὸν δρόμον διὰ τὴν κίνησιν αὐτὴν. Μίαν φοράν ἀκόμη οἱ καλῆς προαιρέσεως ἄνθρωποι, οἱ «ἄνθρωποι εὐδοκίας» εὐρίσκουν πνευματικὴν καθοδήγησιν μὲ κύρος παγκόσμιον, ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Τὰς καλυτέρας μου εὐχὰς πρὸς τὰς «Ἀκτίνας» καὶ τοὺς ἀναγνώστας των».

Εἰλικρινῶς

Gordon W. Allport

Καθηγητὴς τῆς Ψυχολογίας
τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Χάρβαρντ

«Ἀνέγνωσα τὸ «Πρὸς ἓνα χριστιανικὸν πολιτισμόν». Καθ' ὅλα, αἱ βασικαὶ ἀρχαὶ εἶναι ἐντελῶς συγγενεῖς μὲ αὐτὰς ποὺ ἐκθέτω εἰς τὰ βιβλία μου. Εἰς πολλάς λεπτομερείας αἱ ἀπόψεις μου διαφέρουν ἀπὸ τὰς τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ χαιρετήσωμεν τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἐν τῷ συνόλῳ τῆς ὡς ἓνα ὑγιὲς πρόγραμμα πρακτικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς κοινωνίας ὑπὸ τὸν δυτικὸν πολιτισμόν».

Εἰλικρινέστατα ὑμέτερος
Pitirim A. Sorokin

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
τοῦ Harvard

Κ Ι ' Α Ν Τ Υ Χ Ε Ι

Κι' ἂν τύχει καὶ ἡ νύχτα σ' εὔρη πάλι
καὶ σὲ κυκλώσει τὸ σκοτάδι τὸ βαρὺ
σὲ κάποιον ἐρημικὸ τραχὺ ἀκρογιαλὶ
δίχως ἀγάπη, δίχως θαλπωρῆ...

Κι' ἂν τύχει, καὶ βρεθεῖς σ' ἀπέραντα ἔλη
ποῦ πάνω τους πετοῦν μαῦρα πουλιὰ
μὴν πείς: ἐδῶ ὁ θάνατος μοῦ μέλει:
καὶ τὸν προσμεῖνεις δίχως μιὰ μιλιὰ.

Κι' ἂν τύχει ἀκόμα σὲ νησὶ φτάσεις σειρήνων
μὴν σὲ γελάσουν τὰ τραγούδια κι' οἱ χαρῆς
—μορφῆς χιμαιρικῶν-χάρτινων κρίνων—
ποῦ τ' ἄρωμά τους πλημμυρίζουν συμφορῆς.

Ἐσὺ σὰν δυνατὸς ποῦ πάντα ξέρεις
νὰ πολεμᾷς,... νὰ πέφτης... νὰ νικᾷς...
στάσου ἀγέρωχος τὸν πόνο νὰ ὑποφέρῃς
ἀφοῦ γνωρίζεις στὴ ζωὴ σου τί ζητᾷς.

ΝΙΚΟΣ ΚΑΜΒΥΣΗΣ